

REGULERING AV FISKET ETTER BLÅKVEITE NORD FOR 62° N I 2019

Fiskeridirektøren har forelagt forslaget til regulering av fisket etter blåkveite i 2019 for Sametinget som ledd i gjennomføringen av konsultasjonsavtalen mellom Sametinget og statlige myndigheter.

1 SAMMENDRAG

Reguleringsopplegget for fisket etter blåkveite foreslås i hovedsak videreført i 2019. Fiskeridirektøren foreslår at kystflåtens direktefiske tillates i to perioder innenfor en gruppekvote på 7 800 tonn og en bifangstavsetning på 219 tonn når direktefiske ikke er tillatt. Inneværende års maksimalkvoter foreslås videreført. Trålere og konvensjonelle havfiskefartøy foreslås regulert innenfor en gruppekvote på 5 346 tonn og med fartøykvoter på 83 tonn.

2 FISKET I 2017

Den norske kvoten av blåkveite var i 2017 på 12 225 tonn, hvorav 85 tonn var avsatt til forskning. Tabell 1 viser fangst av blåkveite fordelt på fartøygrupper i 2017.

Tabell 1: Fangst og førstehandsverdi i 2017

Fartøygruppe	Fangst (tonn)	Verdi (1 000 kr)	Antall fartøy
Trålere	3 012	111 363	39
Konvensjonelle havfiskefartøy	1 852	76 345	24
Fartøy under 28 meter største lengde	7 717	196 412	590
Fartøy over 28 meter største lengde	97	3 065	13
Forskningsfangst	1	8	
Annet	62	2 463	
Totalt	12 741	389 656	

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister og Konsesjons- og deltakerregister per 16. oktober 2018

I 2017 utgjorde det norske fisket av blåkveite vel 12 700 tonn. Dette inkluderer også forskningsfangst. Førstehandsverdien var ca. 390 millioner kroner. Kystflåten overfisket sine periodekvoter med ca. 600 tonn.

Reguleringen av kystflåtens direktefiske i 2017 besto av følgende elementer:

- bare fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap kunne delta i det direkte kystfisket etter blåkveite.
- tillatt med et direkte fiske i to perioder fra mandag 22. mai til periodekvoten var beregnet oppfisket (15. juni) og fra mandag 31. juli til periodekvoten var beregnet oppfisket (12. august).
- to periodekvoter på henholdsvis 5 000 i første periode og 2 100 tonn i andre periode.
- differensierte maksimumkvoter etter fartøylengde.

De to områdene i Nordland som har vært stengt for fiske i flere år på bakgrunn av funn av for høye verdier av fremmedstoffer i blåkveite, ble i 2016 åpnet for fiske i forkant av første periode. Det har ikke blitt gjort funn som tilsier at områder bør stenges for fiske de seinere år.

3 REGULERINGEN I 2018

På møtet i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon i 2009 ble partene enige om en fordelingsnøkkel for blåkveite. Denne innebærer at Norge får en andel på 51 %, Russland får 45 %, og 4 % avsettes til tredjeland.

Videre ble partene i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon i 2017 enige om en totalkvote på 27 000 tonn for 2018, hvilket innebærer en kvote til Norge på 13 755 tonn, hvorav inntil 750 tonn kunne avsettes til forskningsformål.

Det ble avsatt 190 tonn til forskningsformål.

Den norske kvoten ble fordelt med en gruppekvote på 8 019 tonn for kystfartøy under 28 meter største lengde, hvorav 269 tonn ble avsatt til dekning av bifangst når et direkte fiske ikke er tillatt. Det ble avsatt 200 tonn til kystfartøy over 28 meter som ikke har adgang til å delta i det direkte fiske. Havfiskeflåten fikk en gruppekvote på 5 346 tonn.

Reguleringen av fisket i 2018 besto av følgende elementer:

- bare fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap, kunne delta i det direkte fisket etter blåkveite.
- to periodekvoter på henholdsvis 5 450 i første periode og 2 300 tonn i andre periode.
- tillatt med et direkte fiske i to perioder fra fredag 1. juni til periodekvoten var beregnet oppfisket (28. juni) og fra mandag 6. august til periodekvoten var beregnet oppfisket (25. august).
- differensierte maksimumkvoter etter fartøylengde. Disse var ved periodeoppstart som følger:

Tabell 2: Maksimumkvoter 2018

Største lengde	Maksimumkvote
0 – 13,9 meter	20 tonn
14 – 19,9 meter	22,5 tonn
20 – 27,9 meter	25 tonn

- fartøy som ikke hadde adgang til å delta i det direkte fisket eller når dette fisket ikke var tillatt, kunne ha inntil 7 % bifangst av blåkveite. Bifangsten for konvensjonelle kystfartøy over 28 meter største lengde var i tillegg begrenset til 20 tonn.
- trålere og konvensjonelle havfiskefartøy var regulert med en fartøykvote på 83 tonn. Denne kvoten skulle også dekke bifangst av blåkveite i andre fiskerier.

4 UTVIKLINGEN I FISKET I 2018

Tabell 3 gir en oversikt over fangst av blåkveite fordelt på fartøygrupper per 16. oktober i år. Av Norges kvote på 13 755 tonn, står det ca. 2 600 tonn igjen. Det er registrert 50 tonn forskningsfangst hittil i år. Når det gjelder havfiskeflåten, har 24 konvensjonelle havfiskefartøy og 35 trålere landet fangst av blåkveite så langt i 2018.

Tabell 3: Gruppekvoter, fangst og førstehåndsverdi i 2018

Fartøygruppe	Kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Restkvote (tonn)	Verdi (1 000 kr)	Antall fartøy
Trålere	5 346	1 878	2 036	72 502	35
Konvensjonelle havfiskefartøy		1 432		62 591	24
Fartøy under 28 meter største lengde	8 019	7 665	354	217 697	537
Fartøy over 28 meter største lengde	200	76	124	2 000	8
Forskningsfangst	190	50	140	1 958	
Totalt	13 755	11 102	2 653	356 748	

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister og Konsesjons- og deltakerregister per 16. oktober 2018

Tabell 4 viser status over fangst, førstehåndsverdi og deltakelse av fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap. Før oppstart av fisket i første periode hadde 111 fartøy fisket til sammen 85 tonn blåkveite som bifangst. Det gjenstår ca. 350 tonn av kystflåtens periodekvoter og bifangstavsetning på til sammen 8019 tonn.

Tabell 4: Fangst, førstehåndsverdi og deltakelse av konvensjonelle fartøy under 28 meter største lengde i 2018

	Fangst (tonn)	Antall fartøy
Bifangst før direktefiske	85	111
Direktefiske 1. periode	5 200	380
Bifangst mellomperiode	74	40
Direktefiske 2. periode	2 340	261
Bifangst etter direktefiske	54	60
Totalt	7 665	537

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister per 16. oktober 2018

Deltakelsen og fisketakten i første periode var god, og fisket ble stoppet fra og med 28. juni. I andre periode var fisketakten noe lavere, da det var en del dårlig vær. Fisket ble stoppet fra og

med 25. august. Ettersom fisket ble avviklet på kort tid i 2017, valgte man å videreføre maksimalkvotene på samme nivå som i 2017 selv om totalkvoten økte med 12,5 % i innværende år. Det var ikke nødvendig med refordelinger i kystflåtens direktefiske i innværende år.

Som tabell 4 viser, har 537 kystfartøy landet blåkkeite så langt i år, mot 590 (556) fartøy i 2017 (2016). Den reelle deltakelsen i direktefisket har vært noe lavere, siden en del fartøy kun har landet blåkkeite som bifangst. Når vi ser begge perioder samlet er det 481 fartøy som har deltatt i direktefisket, mens 56 fartøy kun har levert blåkkeite som bifangst.

Tabell 5 viser at 200 fartøy har utnyttet/overfisket sine maksimalkvoter, mens 337 fartøy ikke har utnyttet maksimalkvotene sine fullt.

Tabell 5: Restkvoter i kystflåtens fiske etter blåkkeite i 2018 fordelt på antall fartøy og lengdegrupper

Lengdegruppe (største lengde)	Antall fartøy overfisket kvote	Antall fartøy ferdig med kvote	Antall fartøy med restkvote på under 50 %	Antall fartøy med restkvote på over 50 %	Totalt antall
0 – 13,99 meter	23	57	86	146	312
14 – 19,99 meter	27	58	39	37	161
20 – 27,99 meter	20	15	19	10	64
Totalt	70	130	144	193	537

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister per 16. oktober 2018

5 BESTANDSSITUASJONEN

5.1 STATUS

Samlet fangst av blåkkeite var fra 2000-2010 i gjennomsnitt 15 500 tonn, men har økt siden til 25 000 tonn i 2016. Rekrutteringen av ettåringer er veldig varierende, og gode årsklasser kan ikke spores etter 2010. Beregnet total biomasse viste en økende trend etter 1992 og fram til 2014, men viser slak nedadgående trend etter det. Fangststrykk har variert en del med en økende trend de siste åtte årene fra et relativt sett lavt nivå i 2009.

Totalbiomassen er forholdsvis høy, og bestanden vurderes til å ha full reproduktiv kapasitet.

I fravær av både fangstregler og beregnet MSY (maksimalt vedvarende utbytte), baseres rådgivingen på en alternativ tilnærming. Gitt sen rekruttering til fiskeriene klarer modellen å frembringe 5-årig framskrivning av fangstbar biomasse (lengde ≥ 45 cm). Rådet baserer seg på å forbli over føre-var biomassen (B_{pa}) i denne 5-års perioden.

Dette er en langlivet, lavproduktiv art som tilsier lavt fangstpress og bestanden er i dag relativt stabil. Det er derfor ikke behov for årlig oppdatering av rådgivingen. I tillegg blir ett av toktene, som spiller nøkkelrolle i beregningene, kun gjennomført hvert andre år. ICES gir råd for en toårs periode.

5.2 FORVALTNINGSRÅD

ICES anbefaler i henhold til føre-var tilnærming at fangstene ikke skal overstige 23 000 tonn i hvert av årene 2018 og 2019. Dette tilsvarer fangstrate på omtrent 0,039.

6 RAMMEVILKÅR I KVOTEAVTALEN MED RUSSLAND FOR 2019

På møtet i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon i 2009 ble partene som nevnt enige om en fordelingsnøkkel for blåkveite som gir Norge en andel på 51 %, Russland 45 %, og 4 % avsettes til tredjeland.

Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon har fastsatt en totalkvote på 27 000 tonn for 2019, hvilket innebærer en kvote til Norge på 13 755 tonn, hvorav inntil 750 tonn kan avsettes til forskningsformål.

7 REGULERING AV FISKET I 2019

7.1 AVSETNING TIL FORSKNINGSFORMÅL

Fiskeridirektøren viser til pågående prosess med utlysning av forskningskvoter for 2019. Størrelsene på kvanta som avsettes til undervisningsordningen, forskningsformål og lærlingkvoter for 2019 er først kjent når endelig forskrift fastsettes rett før årsskiftet. En eventuell avsetning til forskning og undervisning vil gå til fradrag på totalkvoten. Avsetningenes størrelse utgjør en svært liten andel av totalkvotene i de enkelte fiskeriene og har derfor ingen betydning for forslaget til regulering.

7.2 FORDELING AV NORSK KVOTE

Da totalkvoter ble innført i 2009, besluttet Fiskeri- og Kystdepartementet at siste års blåkveitefiske skulle videreføres i størst mulig grad. Et direktefiske skulle primært fortsatt forbeholdes kystflåten, og det ble derfor ikke fastsatt noen fordelingsnøkkel. Basert på siste års fiske ble det imidlertid lagt opp til en regulering som innebærer en fordeling på 60 % til kystflåten og 40 % til havgående fiskefartøy. Tidligere hadde havgående fiskefartøy adgang til å ha inntil 40 tonn blåkveite som bifangst, men fra 2010 fikk gruppen fartøykvoter som skal inkludere bifangst.

Etter innføringen av totalkvoter var det behov for gjøre reguleringen mer oversiktlig og transparent. På denne bakgrunn ble det fra 2018 ble det innført en gruppekvote for havfiskeflåten og bifangstavsetninger til kystflåten, som foreslås videreført i 2019.

For å unngå at totalkvoten overfiskes, er det nødvendig å holde tilbake et begrenset kvantum til uunngåelig bifangst for kystfartøy over 28 meter største lengde.

Fiskeridirektøren foreslår en avsetning til uunngåelig bifangst for kystfartøy over 28 meter på 200 tonn.

Fiskeridirektøren legger til grunn en tilsvarende fordeling mellom kystflåten og kystfartøy over 28 meter største lengde, konvensjonelle havfiskefartøy og trålere som tidligere år.

Fiskeridirektøren foreslår en kvote på 7 800 tonn for kystflåtens direktefiske etter blåkkeite i 2019, samt en avsetning til bifangst på 219 tonn når direktefiske ikke er tillatt.

Videre forslår Fiskeridirektøren at konvensjonelle havfiskefartøy og trålere reguleres innenfor en samlet gruppekvote på 5 346 tonn blåkkeite.

7.3 REGULERING AV DET DIREKTE KYSTFISKET

7.3.1 Fangstperiode

Den gjeldende reguleringsordningen i kystfisket har funnet sin form over tid. Det forhold at Norge og Russland med virkning fra 2010 fastsatte en totalkvote har ikke endret rammene vesentlig for reguleringen av fisket nasjonalt. Fiskeridirektøren finner det derfor hensiktsmessig å videreføre ordningen med å regulere fisket etter blåkkeite innenfor avgrensede perioder.

Det direkte fisket har i hovedsak vært tillatt i to perioder de siste ti årene som det framgår av tabell 6. Det er svært varierende fra år til år hvor raskt fisket avvikles. Fartøyene har kunnet delta i begge periodene.

Tabell 6: Antall perioder og antall uker med direktefiske etter blåkkeite

År	Antall perioder åpent for direktefiske	Antall uker åpent for direktefiske
2008	En periode	6 uker
2009	To perioder	8 uker
2010	To perioder	3 uker
2011	To perioder	8 uker
2012	To perioder	4 uker
2013	To perioder	8 uker
2014	To (første periode ikke stoppet)	14 uker
2015	To (første periode ikke stoppet)	12 uker
2016	To perioder	5 uker
2017	To perioder	5 uker
2018	To perioder	7 uker

Tilsvarende som inneværende år vil Fiskeridirektøren foreslå at fisket i 2019 reguleres i to perioder der fisket stoppes når periodekvotene er beregnet oppfisket. For å ta høyde for perioder med vanskelige vær- og fangstforhold gis fartøyene anledning til å delta i begge periodene.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap gis adgang til et direkte fiske etter blåkkeite i to perioder. I utgangspunktet foreslår Fiskeridirektøren at fisket avvikles fra og med 20. mai og fra og med 5. august, og at fisket stoppes når periodekvotene er beregnet oppfisket.

Fiskeridirektøren foreslår videre at 70 % av kystflåtens kvote kan fiskes i første periode og 30 % i andre periode.

7.3.2 Maksimalkvoter

I årene 2012-2018 har det vært fastsatt følgende maksimalkvoter:

Tabell 7: Maksimalkvoter 2012-2018

Største lengde	Maksimalkvote 2012-2014	Maksimalkvote 2015	Maksimalkvote 2016	Maksimalkvote 2017-2018
0 - 13,9 meter	12,5 tonn	15 tonn	18 tonn	20 tonn
14 - 19,9 meter	15 tonn	17,5 tonn	21 tonn	22,5 tonn
20 - 27,9 meter	17,5 tonn	20 tonn	24 tonn	25 tonn

Ettersom det ikke er innført deltakerbegrensning i fisket etter blåkkeite er det potensielt mange fartøy som vil kunne fiske på en forholdsvis liten kvote. Interessen synes å være høyere når kvotene øker. Videre er fisketakten avhengig av vær- og fangstforhold. Disse har vært gode de siste årene. Ved gode fangstforhold og høy deltakelse vil fisket kunne avvikles på svært kort tid. Direktefisket har blitt betegnet som et kappfiske, som er lite forutsigbart. Kappfisket bidrar til en uheldig markedsituasjon, og landindustrien ser helst at fisket strekkes ut over tid. Men også refordelinger bidrar til et uforutsigbart fiske. I 2014 og 2015 ble som nevnt fisket ikke stoppet i første periode, og det deltok færre fartøy enn tidligere. Imidlertid økte både deltakelsen og fisketakten i 2016 og 2017, og fisket ble avviklet på kort tid. I 2018 pågikk fisket noe lengre, og det var ikke nødvendig å refordele. På denne bakgrunn foreslås det en videreføring av årets maksimalkvoter.

Tabell 8: Forslag til maksimalkvoter i 2019

Største lengde	Maksimalkvote
0 - 13,9 meter	20 tonn
14 - 19,9 meter	22,5 tonn
20 - 27,9 meter	25 tonn

Fiskeridirektøren foreslår maksimalkvoter som gitt i tabell 8.

7.3.3 Bifangst

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre ordningen med at fartøy som ikke har adgang til å delta i det direkte fisket eller når dette fisket ikke lenger er tillatt, kan ha inntil 7 % blåkveite om bord til enhver tid, ved avslutning av fisket og av landet fangst.

Fiskeridirektøren foreslår at ordningen med ukeavregning for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap og som leverer flere ganger pr. uke, videreføres.

Fiskeridirektøren foreslår at blåkveite tatt som bifangst når det ikke er adgang til direktefiske, går til fradrag i det enkelte fartøys maksimalkvote i det direkte fisket.

Gruppen konvensjonelle kystfartøy over 28 meter største lengde utgjør 53 fartøy. Dersom disse skal tildeles en kvote som skal kunne tas i et direktefiske, vil det innebære et betydelig kvantum på bekostning av de øvrige gruppene. Etter Fiskeridirektørens oppfatning er det ikke hensiktsmessig med en liberalisering av reguleringen for denne gruppen. Det legges da også til grunn at rederne ved utskiftning til større fartøy gjorde et valg som innebar at de ikke kan delta i et direktefiske etter blåkveite.

Fiskeridirektøren foreslår at konvensjonelle kystfartøy over 28 meter største lengde ikke kan ha mer enn 20 tonn blåkveite som bifangst i løpet av 2019.

7.4 REGULERING AV FISKET FOR TRÅLERE OG KONVENSJONELLE HAVFISKEFARTØY

Inneværende år har trålere og konvensjonelle havfiskefartøy kunnet fiske og lande en fartøykvote på 83 tonn blåkveite. Denne kvoten skal også dekke eventuell bifangst av blåkveite i andre fiskerier.

Deltakelsen til trålere og konvensjonelle havfiskefartøy i foregående år er forutsigbar og ganske stabil. De fleste fartøyene utnytter kvoten godt. I 2017 (2016) deltok 39 (38) trålere og 24 (26) konvensjonelle havfiskefartøy. Så langt i 2018 har 37 trålere og 23 konvensjonelle havfiskefartøy landet fangst av blåkveite.

Tatt i betraktning at totalkvoten er fastsatt på tilsvarende nivå som i 2018, foreslås en videreføring av fartøykvotene neste år.

For 2019 foreslår Fiskeridirektøren at trålerne og konvensjonelle havfiskefartøy tildeles en fartøykvote på 83 tonn blåkveite. Denne kvoten kan fiskes i et direktefiske men må også dekke bifangst i andre fiskerier.

7.5 FREMMEDSTOFFER I BLÅKVEITE

Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES) har foretatt en basisundersøkelse for blåkveite ved prøvetaking i perioden 2006-2008. Det er gjennomført oppfølgingsundersøkelser i perioden 2011-2015 og i 2017-2018.

På bakgrunn av resultatene fra basisundersøkelsen og oppfølgingsundersøkelsene ble det bestemt å stenge for fiske etter blåkveite, først et område ved Trænadjupet i 2011, og deretter et område lands Eggakanten utenfor Lofoten i 2012. Disse stengningene ble videreført fram til og med 2015.

Undersøkelsene har vist at det er betydelig variasjon i nivåene av dioksiner og dioksinlignende PCB i blåkveite fra år til år i alle områder som er undersøkt. Generelt er det vist at nivåene har vært høyest for prøver av fisk fanget i perioden 2006-2008 og i 2012, mens blåkveite fanget i 2011, 2013 og 2014 har hatt lavere verdier. Analysene fra 2015 viste et stabilt lavere nivå, og Mattilsynet anbefalte derfor at de to områdene kunne åpnes for fiske i 2016. De siste to årene har det ikke vært stengte områder.

Det vil fremdeles være behov for tett overvåkning av nivåene av fremmedstoffer, særlig dioksiner og dioksinlignende PCB. Det har vært gjennomført prøvetaking i 2017 i et område lengre nord enn tidligere. Resultatene for 2017 og de foreløpige resultatene for 2018 viser at nivåene av miljøgifter i blåkveite i områdene som er prøvetatt nå, ligger under grenseverdiene for mattrygghet. Kun noen svært få enkeltfisk har verdier over grenseverdiene. Mattilsynet har ikke anbefalt nye stengninger.

7.6 RØKTINGSFREKVENS

Røktingsfrekvensen av garn i blåkveitefiske varierer med område, tilgjengelighet, værforhold og andre faktorer. I mange tilfeller bidrar dette til betydelig kortere røktingsfrekvens tidlig i fisket enn hva som er maksimalt tillatt. Dette er gunstig av hensyn til både kvalitet og mer optimal høsting. Fiskeridirektoratet finner det likevel riktig å minne om at blåkveitegarn skal røktes minst annen hver dag. Forsøk har vist at bunndyr, fortrinnsvis lus, kan angripe fisken allerede i en tidlig fase, noe som igjen kan føre til et uakseptabelt utkast.

7.7 TAP AV GARN

Også årets opprenskingstokt etter tapte fiskeredskaper på havbunnen viser at tapte blåkveitegarn er den redskapstypen som representerer den største faren for skjult beskatning («ghost fishing») over tid. Denne redskapstypen har derfor høyest prioritet under opprenskingen. Det er gledelig at vi nå bare unntaksvis finner garnlenker fra blåkveitefisket som ikke er meldt tapt, selv om det fremdeles oppleves i andre garnfiskerier.

Fiskeridirektoratet opplever generelt en positiv dialog med fiskerinæringen om melding av redskapstap, men vi understreker viktigheten av at spesielt tap av blåkveitegarn blir meldt.